

Az éntől a mi-ig

Áttekintés

A Tanulás Művészete

ÁTTEKINTÉS AZ 1. TÉMÁHOZ

CÉLKITŰZÉS	A művész és a diákok megismerkedése: előbb személyenként, majd egyre inkább együttműködő közösséggé válva. Alapvető fogalmak és ismeretek gyakorlása, amelyek fontosak lesznek a későbbiek során: csoportformálás különböző módjai, különböző formációk, egymáshoz való hozzáállás, a bemelegítés és reflexió gyakorlatai. A hangsúly a biztonság, a koncentráció és az együttműködés megteremtésén lesz.
ÖSSZEFOGLALÓ	A művésszel történő első találkozástól fogva újszerű helyzetekkel találkoznak a gyerekek: játékos, kreatív gyakorlatokkal jellemzett új munkamódszerekkel. Névjátékokon, ismert és új gyermekjátékokon, rajzon és táncon keresztül ismerik meg a művészt, a tanárokat és egymást a gyerekek.

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ AZ 1. TÉMÁHOZ:

„Döcögősen indult” – ahogy a kísérleti program több résztvevő tanára is fogalmazott. Készülj fel, hogy a szokatlan, új munkamódszerek és a felborult szokások kizökkentik majd mind a gyermekeket és a felnőtteket, ami nyugtalansághoz és a szokásosnál hektikusabb napokhoz vezethet. A kaotikus pillanatokban jusson eszedbe, hogy minden a helyére kerül majd idővel. Amit ti felnőttek tehettek, az az, hogy beszéltek egymással, megpróbáltok nyugodtak maradni, és a nektek legmegfelelőbb megoldások megtalálásában egymásnak segítetek.

1. TÉMA	1. NAP	2. NAP	A TANÁR VEZETTE 3-4. NAP	5. NAP	6. NAP
Tartalom összefoglalása	Nyitás: A művész önmagát és a Tanulás művészete fogalmát bemutatja. Bemelegítés, – nyújtás és névkör (név + valami ehető azonos kezdőbetűvel). Az új foglalkozásvezetőnek (művésznek) a <i>Piros és zöld lámpa</i> (szoborjáték) különböző variációin keresztüli megismerése. Reflexió – A gyerekek egy-egy szóval reflektálnak előbb szólóban, majd azt kórusban visszhangozva az alkalomra.	Bemelegítés: Különféle (pl. négyszögben, félkaréjban kiválasztódó) kiscsoportok kialakítása, nyújtás, majd névkör (név + valami, ami adott érzéseket kelt benned). Párban körberajzolni egymás testét, és beleírni a „Mi vagyok én?” kérdésre adott válaszokat. Kettesével összegyűlnek a párok és ki-ki egy szóval reflektál, amikor a művész megérinti a diák vállát.	Bemelegítés és nyújtások más-más csoportokkal ismételve, valamint a felnézős gyakorlat körben. Fő tevékenység– Gyakoroljatok újabb meg újabb csoportokformációkat. Egyszavas reflexió. További ötletekért lásd a feladattervet.	Bemelegítés: a csoportalakítás különféle módozatainak gyakorlata, nyújtások és a felnézős játék körben állva. A bemelegítés mozdulataiból lassan alakítsunk ki egy közös táncot. Meg nem határozott sorrendben mondja ki mindenki az egyszavas reflexióját. Egyszerre csak egy szólalhat meg.	Bemelegítés formációk alkotásával, nyújtás, majd zombis névjáték. Együttműködés gyakorlata egy feladat megoldásán keresztül: a csoport közösen tervez változatokat a <i>Piros és zöld lámpa</i> (szobor-) játékra. Egyenkénti egyszavas reflexió. Spontán egymásutániságban ki-ki csak egyszer szólalhat meg, de anélkül, hogy más szavába vágna. Ha egyszerre beszélnének, újra próbálkozhatnak.
Szoba	Tanterem, tornaterem vagy külső nagy szabad tér	Tágas tér – szabadon választott	Tágas tér vagy igény szerinti terem	Tágas tér vagy nagy terem, pl. tornaterem	Kellemes szoba vagy külső tér, akár tornaterem tetszés szerint.
Anyag	Nyitás: A tér jellegét megváltoztató elemek, amelyek gyakran a művész saját művészségéhez kapcsolódnak. • Zenelejátszó és lejátszási lista nyugodt, hangulatos zenével. • Szőnyeg, pléd vagy több matrac, amin az összes diák elfér egymás mellé helyezkedve.	Papírtekerecs, elegendő minden gyermek teljes alakos körülrázolásához. Sok zsírkréta, jelölőfilc minden párnak. • Szőnyegek/matracok/pléd, amin az összes diák elfér egymás mellett.	• Szőnyeg/matracok vagy pléd, amelyre az összes diák le tud ülni egymás mellett.	• Zenelejátszó • Lejátszási lista zenével, amire táncolni lehet. • Szőnyeg/matracok vagy pléd, amelyen az összes diák elfér körbe ülve.	• Szőnyeg/matracok vagy pléd, amelyre az összes diák le tud ülni közel egymáshoz.
Előkészületek előre	• A tanár és a diákok kérdéseket fogalmaznak meg a művésznek az első találkozás előtt. • A művész kinyomtat egy képet magáról, amin épp dolgozik/alkot. • Előre kijelölni a megfelelő helyet, a piros és zöld lámpa (szoborjáték) lejátszására. A heti tervezéshez : Felkérni a tanulókat, hogy gyűjtsék otthon össze a tejfől/joghurt/kefir közepes méretű műanyag fedeleit, és hozzák magukkal, mert szükség lesz azokra a 2. témában.	• Egy előre elkészített példa a test-körvonal bemutatásához.			

Az éntől a mi-ig

1. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

NYITÁS: BEMUTATKOZIK A MŰVÉSZ ÉS A TANULÁS MŰVÉSZETE

Ennek meg kell történnie:	A diákok találkoznak a művésszel, aki bevezeti őket a Tanulás művészetébe, és megismerkednek egymással.
Szükséges:	Olyan elemek, amelyek megváltoztatják a terem jellegét. Ezek gyakran a művész munkájával kapcsolatosak. Zenelejátszó és lejátszási lista nyugodt, hangulatos zenével.
Előkészíteni:	A tanár és a diákok a művész felé kérdéseket fogalmaznak meg, mielőtt először találkoznának vele. Nyomtassunk ki egy képet róla, ahogy alkot, hogy ebből indulhassanak ki a gyerekek.
A tér előkészítése:	Változtassunk a megszokott térrendezésen. Mozdítsuk el az asztalokat, székeket, tegyünk ki a falra valami újat. Vegyünk vissza a fényekből, használhatunk mécseket, vigyünk be új illatot, kapcsoljunk be egy nyugodt, hangulatos zenét.
Így néz ki a tér:	Tanterem

ÚTMUTATÓ:

1. Belépés után a diákok körbe ülve helyezkednek el.
2. A művész bemutatkozik, elmondja, hogy mitől olyan izgatott, és mit vár a közös munkától. Körbead egy fotót önmagáról alkotás közben.
3. A művész mindenkit megkér, hogy mondja meg a nevét, amit elhangzás után maga is ismételi.
4. A művész meghallgatja a diákok kérdéseit és válaszol rájuk.
Próbálj kíváncsiságot kelteni és nyugodt légkört fenntartani a foglalkozás alatt mind a diákok, mind a felnőttek körében.
5. Felkérünk mindenkit, hogy álljanak fel, és készüljenek a bemelegítő gyakorlathoz.

BEMELEGÍTÉS: NÉVKÖR

Ennek meg kell történnie:	Bemelegítés nyújtással, majd mindenki elmondja a nevét, és valami ehettőt a neve kezdőbetűjével. Mindenki mindent elismétel.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. A diákok ugyanolyan sorban állnak körbe, amelyben ültek, amikor beléptek a szobába. Ügyelünk a körre, hogy mindenki kényelmesen elférjen és lássa a másikat.
2. Kis nyújtást, bemelegítést végzünk, hogy a testek felébredjenek. Az egész csoport (beleértve a jelenlévő felnőtteket is) utánozza a foglalkozásvezető mozdulatait.
3. Most mindenki kimondja a nevét és valami ehettőt, ugyanazzal a kezdőbetűvel, amivel a neve kezdődik. Például: „Sanyi Spagetti”, vagy „Anita Alma”.
4. Kis gondolkodási időt hagyunk a szó megtalálására. Ha valakit elfog a szorongás, megnyugtatjuk őket, hogy előbb gyakorlunk egy kicsit.
5. Amikor mindenki rátalált a szavára, teszünk egy teljes kört, ahol a csoport elismételi az egyes neveket és talált szavakat.
6. Megköszönjük a csoportnak, hogy elvégezték a bemelegítést.

REFLEXIÓ: EGY SZÓ

Ennek meg kell történnie:	A tanulók felidéznek és reflektálnak az alkalomra, egy szó kimondásával.
Szükséges:	Szőnyegek/matracok vagy takaró, ahol minden diák kényelmesen össze tud gyűlni.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	Készítsd elő a szőnyeget/matracokat/takarókat.
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Megkérjük a tanulókat, hogy teljes csöndben és közel egymáshoz üljenek le a szőnyegre. Kis időt adunk nekik, hogy megnyugodjanak.
2. Megkérjük a tanulókat, hogy hunyják be a szemüket, és röviden írják le a foglalkozáson történt különböző dolgokat. Arra kérjük őket, hogy gondoljanak egy olyan szóra ami szerintük jól leírja, amit ezen a foglalkozáson átéltek.
3. A diákok kinyithatják a szemüket, ha megtalálták ezt a szót.
4. Amikor mindenkinek megvan a szava, ki-ki a magáét egyidőben, kétszer kimondja.
5. Elismétlünk párat a szavak közül, majd közös vonásokat keresünk a szavak között, és röviden reflektálunk a hasonlóságokra.

Az éntől a mi-ig

1. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

FŐ TEVÉKENYSÉG: PIROS ÉS ZÖLD LÁMPA

Ennek meg kell történnie:	Egy ismerős fejlesztő gyermekjátékon keresztül a csoport az új foglalkozásvezetővel ismerkedik szabályokat követve, és ritmust, a számokat és a számolást gyakorolva.
Szükséges:	
Előkészíteni:	A Piros és zöld lámpa játékra alkalmas tér megkeresése.
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Testnevelésterem, szabadtéri terület vagy nagy, üres tanterem (kb. 20 méter hosszú).

ÚTMUTATÓ:

- Ismertetni, vagy emlékeztetni a tanulókat a Piros és zöld lámpa játékszabályira. (Más néven „szobrocskáim” játék, ebben a verzióban a csoport kiválaszt valakit, aki a közlekedési lámpa szerepét veszi fel. Ez a személy távolabb áll (kb. 5 méterrel), háttal a többieknek, akik egy vonalban felsorakoznak. Amikor a „közlekedési lámpa” Zöld fényt kiált, akkor a játékosok elindulhatnak a lámpa felé, de amikor „Piros fényt kiált hátrafordul (a többi játékos felé), és mindenkinek meg kell merevednie. Ha valakit mozogni lát a lámpa, annak vissza kell mennie a rajthoz. Az nyer, aki először eléri a közlekedési lámpát alakító játékost.)
- Párszor eljátszani, amíg biztosan meg nem értette mindenki.
- Változatok bevezetése (Azokat kiválasztani, amelyek a leginkább alkalmasak az osztálynak.)
 - VÁLTOZAT:** A startot követően mindenkinek legalább egyszer le kell feküdni a földre mielőtt célba ér. Akit a vezénylő mozgáson kapott, visszamegy a starthoz, és újraindul ugyanezt a szabályt betartva.
HALADÓ VÁLTOZAT: Mindenkinek le kell egyszer feküdni is és ülnie is, mielőtt beér a célba.
 - VÁLTOZAT:** Csak kúszás, gurulás és tánclépések váltakoztatásával haladhatnak a résztvevők a cél felé.
 - VÁLTOZAT:** Ennél a változatnál érdemes először egy felnőttet megkérni a játék bemutatására. A játék irányítója egy kategóriát nevez meg, pl. „színek”, mielőtt a társaság felé fordul. Mikor visszafordul, mindenkinek a szokásos módon „meg kell fagnia”, de emellett mindüknek egyszerre ki kell mondaniuk egy szót a megadott kategóriában. Pl. „piros”, „kék”, „lila”. Ha az irányító észrevesz valakit, aki nem mond semmit, vagy kategóriát téveszt például azt mondva, hogy „ló”, vagy csak hebeg, az visszamegy a rajthoz. Alternatív megoldásként az irányító személy egyenként rámutathat azokra, akinek ki kell mondania egy szót a megfelelő kategórián belül, máskülönben vissza kell mennie a starthoz.
- Reflexió: Milyen volt idáig a foglalkozás? Miben különbözik a megszokottól? Miben hasonló? Ilyesmire számítottak? Miért igen/miért nem? Áttérés a reflexiók gyakorlatra.

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

2. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

BEMELEGÍTÉS: FORMÁCIÓK ÉS NÉVKÖR

Ennek meg kell történnie:	Különböző formációk gyakorlása, nyújtás, és bemelegítés, majd ki-ki olyan nevet választ, ami miatt örömet/haragot/unalmat/szomorúságot érez. Kórus ismételi a sorban ép elhangzó nevet.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Először is kérdezd meg a diákokat, tudnak-e háromszögbe állni. Segíts nekik, és nyújts magyarázatot, amíg sikerül nekik.
2. Vannak más formációk is, amelyekben felállhatunk, próbáljunk ki néhányat. Például négyzet, banán, félkör.
3. Térjünk vissza a szabályos körhöz. Összpontosítsatok egy olyan kör létrehozására, ahol mindenki elfér, és ahol mindenki mindenkit lát.
4. Végezzünk pár nyújtógyakorlatot, melegítsünk be, hogy testünk felébredjen. A csoport (a felnőttek is) a foglalkozás irányítóját utánozzák.
5. Most mindenki kimondja a nevét és valamit, ami boldoggá teszi. Kis gondolkodási idő után kezdődik a forduló. A diákok válaszai onnantól a játék részévé válhatnak, például: „Szia Juli! Házi feladat”.
6. Ismétlés több/kevesebb haraggal/unalommal/szomorúsággal, ahogy a helyzet kívánja. A körök során fókuszáljunk az energia megtartására és különösen figyeljünk arra, hogy a válaszok nyomatékot kapjanak. Dicsérjük meg az osztályt az elkötelezettségéért és a lendület megtartásáért.

REFLEXIÓ: EGY SZÓ

Ennek meg kell történnie:	A tanulók felidéznek a foglalkozást és reflektálnak rá egy szó kimondásával.
Szükséges:	Szőnyeg/matracok vagy pléd, amin az összes diák le tud ülni egymás mellé.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	Szőnyeg, matracok vagy pléd.
Így néz ki a tér:	Szabadon választott

ÚTMUTATÓ:

1. Kérjük meg a tanulókat, hogy üljenek közel egymáshoz a szőnyegen, és teljesen csöndesedjenek el. Adjunk nekik egy kis időt, míg megnyugszanak.
2. A diákok maguk dönthetik el, hogy lehunyják, vagy nyitva tartják a szemüket. Röviden vázoljuk fel a foglalkozáson történt különböző dolgokat, és kérjük meg a tanulókat, hogy gondoljanak ki egy szót, amellyel leírják, milyennek érezték ezt az alkalmat.
3. Aki megtalálta a megfelelő szót, nyugodt kézfeltartással jelezze, hogy kész van.
4. Amikor mindenki készen áll, a foglalkozás irányítója egyenként megközelíti őket, és gyengéden megérinti a vállukat. Erre a jelre az egyes diákok sorra kimondják szavaikat.
5. Közös beszélgetés: Megismétlünk párat az elhangzott szavak közül, hogy megerősítsük, hogy fogadtuk azokat. Keress közös vonásokat a szavak között, és a diákokkal együtt röviden reflektáljunk a hasonlóságokra.

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

2. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

FŐ TEVÉKENYSÉG: MINDENKI - RAJZ

Ennek meg kell történnie:	A gyerekek körberajzolják egymás testét, és érzelmeiket beleírják saját képmásukba.
Szükséges:	Papírtekercs, elegendő minden gyermek teljes alakos körülrajzolásához.. Sok zsírkrétá, előlőfilc minden párnak.
Előkészíteni:	Előre vágjuk le a papírcsíkokat. Készítsünk elő egy minta testvázlatot.
A tér előkészítése:	Tiszta lapok, jelölőtollak és zsírkréták.
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

- Gyűjtsd össze a diákokat és a tanárokat szorosan egy csoportba, és állapotodat meg a foglalkozás alapszabályairól (a csend és a zaj mértékéről). Mind hallgassátok meg egymás véleményét, és próbáljatok olyan megoldást találni, amiben a többség egyetérthet.
- Rendezd a tanulókat párokba, és kérd meg őket, hogy páronként helyezzenek két lapot maguk elé a talajra. Páronként egy jelzőfilcet kapnak. Találják meg a saját lapjaikat és zsírkrétáikat a padlón.
- Magyarázd el, hogy az egyiküknek teljesen mozdulatlanul kell feküdnie, míg a másik a filccel körberajzolja. Mutasd meg az előre elkészített testvázlat mintáját!
- Amikor mindenki rajza kész van, továbblépünk a gyermekekhez intézett kérdésekhez: Gondolj vissza a bemelegítésre! Mi jutott eszedbe közben, ami miatt öröm/harag/unalom/szomorúság fogott el? A diákok válaszait beírják vagy rajzolják a testábra azon részeibe, ahová szerintük illenek.
- Új feladat: Mit jelent neked lenni? Ki vagy te? Milyen egyebet kell még hozzátenni ahhoz, hogy ez a rajz te lehess? Hogy érzed magadat belül? Miről álmodsz? A tanulók abba a testrészbe rajzolják vagy írják gondolataikat, amelyikhez szerintük leginkább kapcsolódik. Rákérdezzünk, mely színnel tudják a legpontosabban kifejezni, amire gondolnak. A színek közti válogatásra biztatjuk őket.
- Kettesével gyűlnek össze a párok, és elmondják egymásnak, hogy mit rajzoltak. Figyelmeztetjük a diákokat, hogy (mint a bemelegítésnél) egyszerre csak egyikőjük beszélhet, mind előbb meghallgatják egymást, aztán kérdéseket is feltehetnek. A kiscsoport legfiatalabbja kezdi, majd jelzésünkre továbblépnek a következő gyerekekre.
- Közös vita:** Összehívjuk a nagycsoportot. Mit jelent személynek lenni – mit jelent te magad lenni? Minden gyereknek egyformák a szükségletei? Jó vagy egyformának/másnak lenni ? Hol vannak az érzelmeink a testben? Mi egyszerűbb: lerajzolni, leírni vagy szavakkal kimondani, hogyan érzünk? Képesek vagyunk a képekből/a művészetből kiolvasni, hogyan érzi magát alkotója? Olyan kérdésekkel irányítsuk ezt a vitát, amelyek a foglalkozás során felmerült számukra érdekes témákhoz csatolnak vissza! Vezesd ezt olyan kérdésekkel, amelyek jól illenek a helyzethez, és amelyekkel kapcsolatban a gyerekek kimutatták a foglalkozás során az érdeklődésüket.
- A kitöltött testeket a falon állítjuk ki.

Kiegészítés haladóknak: Hány fej fér el a tested ábrájában? 2000 évvel ezelőtt (az ókorban) ez a kérdés nagyon foglalkoztatta az embereket. Egyesek szerint 6, mások 8. Hogy tudnád kitalálni, a te testedben hány fej férne el? Milyen eredményre jutottál?

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

3-4.
nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

BEMELEGÍTÉS: CSOPORTALKÍTÁS FORMÁI ÉS „NÉZZ FEL” KÖRBEŰN ÁLLVA

Ennek meg kell történnie:	Különböző formációk gyakorlása, bemelegítő nyújtások és a „Nézz fel” játék körben állva.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Megismételjük a csoportformáló gyakorlatokat. Megkíséreljük tovább gyorsítani és nehezíteni a feladatot. Elkötelezettségünket és a gyorsítási szándékunkat kimutatva dinamizáljuk a csoportot.
2. Visszatérünk a szokásos körhöz.
3. Rövid bemelegítő nyújtással energetizálunk minden résztvevőt. Minden gyerek és felnőtt a foglalkozásvezetőt utánozza.
4. **Nézz fel!** Mindenki körben áll, s földet nézi. A "Nézz fel!" parancsra mindenki feltekint, és egyből a kör valamelyik másik tagjára néz. Akik épp kölcsönösen néztek egymásra, gyorsan helyet cserélnek. Egy ideig folytatjuk ezt a játékot.
5. Elismerjük az osztály teljesítményét valamiért, amit jól csináltak a bemelegítés során.

REFLEXIÓ: EGY SZÓ

Ennek meg kell történnie:	A tanulók egy szó kimondásával idézik fel az alkalmat arra reflektálva.
Szükséges:	Szőnyegek/matracok vagy takaró, amin az összes diák le tud ülni egy körbe.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	Matracok, pléd vagy szőnyeg.
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Megkérjük a tanulókat, hogy egy csoportban üljenek le és várjanak mozdulatlanul a szőnyegen. Kis időt adunk nekik, hogy megnyugodjanak.
2. A diákok maguk választanak, hogy nyitott vagy csukott szemmel várnak, ahogy nekik kényelmesebb. Röviden felvázoljuk, mi minden történt a foglalkozás alatt, majd megkérjük a diákokat, hogy gondoljanak ki **egy olyan szót**, amely szerintük jól illik erre a foglalkozásra.
3. Aki megtalálta a szavát, nyugodtan felemelkedik, és megvárja, amíg mindenki végez.
4. Amikor mindenki készen áll, (mint a bemelegítésnél) mind feltekintenek, majd egymást váltva mondják ki hangosan szavaikat.
5. Megismétlünk pár szót, hogy lássák a diákok, hogy figyeltek rájuk. Kérdezzünk rá, hogy ki szeretné-e fejteni valaki a választát. A jelentkező elmeséli, hogy miért éppen ezt a szót választotta. Keressünk közös vonásokat a szavak között, és reflektáljunk rá a diákokkal.

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

3-4.
nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

TANÁROK VEZETTE NAPOK. JAVASLATOK A FŐ TEVÉKENYSÉGEKHEZ :

RÓLAM – A RAJZ

Folytatódik a rajzokon végzett munka. Gondolkodjunk tovább a gyakorlat továbbfejlesztésének lehetőségein.

Javaslat: Hány fej fér el a testeden? 2000 évvel ezelőtt (az ókorban) ez a kérdés nagyon érdekelte az embereket. Volt, aki 6, más 8 fejre tippelt. Hogyan tudnánk ezt megítélni a magunk testére vonatkozóan? Mire jutottál?

GEOMETRIAI ALAKZATOK - CSOPORTFORMÁCIÓK

Dolgozzunk a csoportalakítás módozatain! Milyen különböző geometriai formákat tudunk kialakítani? Hogyan nevezzük azokat? Van más mód a megformálásukra?

PORTRÉ

1. Mutassunk be néhány portré példáját a művészettörténetből!

2. Osszuk párokba a diákokat

3. Minden pár kapjon két szénecruzát és két jó minőségű papírlapot (vastag, legalább 110 g-os lapot)

4. A párok portrékat készítenek egymásról.

Közben a következő kérdéseket tesszük fel: Mi kell ahhoz, hogy egy teljes arcot kapjunk? Hol van az orr az egész fejhez képest? Hol vannak a szemek? Ábrázold az árnyékot is az ujjaddal, a szénnel húzott vonalat kifelé dörzsölve!

5. Közös reflexió: Igazabb-e egy fénykép, mint egy rajz? A portrén keresztül i lehet fejezni az érzelmeket? Lerajzolhat téged valaki másképp, mint szeretnéd? Miben más az, ha színek nélkül rajzolsz?

ÁBÉCÉ ÉS JÁTÉK A SZAVAKKAL

ABC

Játsszunk olyan névkört, ahol az egyes tanulók egy betűvé „válnak” teljes testükkel. A többiek együtt utánozzák, ismétlik mozdulatát.

Ismételjétek meg úgy, hogy minden tanuló választ egy másik, előzőleg látott betűt (nem választhatja a saját korábbi betűjét).

SZÓJÁTÉK

Minden tanuló kap egy betűt, amit a nyakába akaszt. Ezután a tanár felolvas egy szót, amire a diákok a szó betűi sorrendjébe helyezkednek.

Kisebb csoportokra osztva is játszhatjuk, ahol minden csoport ugyanabból a betűkészletből dolgozik a szó megalkotásán.

Haladóknak: Minden diák nyakába 2-3 betűt akasztunk, amelyek közül neki kell kiválasztania azt, amelyekre a szó megalkotásához szükség van.

EGYÉB ÉNEKES JÁTÉKOK/GYAKORLATOK

Kiválóan támogatóak, és a Tanulás művészete későbbi szakaszaihoz jó alapot teremtenek azok a játékok vagy gyakorlatok, amelyek a tanulókat együttműködésre, koncentrálásra készítetik, vagy magabiztosabbá teszik.

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

5. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

BEMELEGÍTÉS: CSOPORTALKOTÁSI MÓDOK ÉS NÉVKÖR

Ennek meg kell történnie:	A csoportalakítás módjainak gyakorlása, bemelegítő nyújtások, majd ki-ki egy egyedi mozdulattal kísérve mondja ki a nevét a körben állva.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Megnézzük, hogy a csoport hány formációt ismer, és milyen gyorsan tudnak az egyik formációból átmozogni a másikba (gyakoroltak, amíg nem találkoztak a művésszel). Bevezetünk 1-2 új módozatot.
2. Visszatérünk a szokásos körhöz.
3. Rövid bemelegítő nyújtás, ahol a csoport és a jelenlévő felnőttek a foglalkozásvezetőt utánozzák.
4. Mindenki megmondja a nevét egy mozdulattal kísérve. Bármilyen mozdulatot választhat, amivel a többiek még nem éltek.
5. A csoport reagál a név és a mozdulat megismétlésével.
Marad a kör, amivel áttérünk a fő tevékenységre.

REFLEXIÓ: EGY SZÓ

Ennek meg kell történnie:	A tanulók egy szó kimondásával idézik fel az alkalmat és reflektálnak arra.
Szükséges:	Szőnyeg/pléd vagy matracok, amin minden diák le tud ülni szorosan egymás mellett.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	Készítsd elő a szőnyeget/matracokat/takarókat.
Így néz ki a tér:	Szabadon választható

ÚTMUTATÓ:

1. Megkérjük a tanulókat, hogy teljes csendben üljenek le egymás mellé a szőnyegre. Kis időt adunk nekik, hogy megnyugodjanak.
2. A diákok szabadon eldöntik, hogy lehunyják, vagy nyitva tartják a szemüket, amelyik nekik kényelmesebb. Röviden felvázoljuk, hogy mi minden történt a foglalkozás alatt, és megkérjük a tanulókat, hogy gondoljanak ki **egy olyan szót**, amelyet találnak éreznek a foglalkozás leírására. Aki megtalálta a szavát, azzal jelzi, hogy tekintetét a vezetőre fordítja.
4. Amikor mindenki készen áll, bármelyikük megszólalhat, de csak a szavukat mondhatják ki, és úgy, hogy egymás szavába ne vágjanak. Mindenki csak egyszer ejtheti ki a szavát. Ha valaki mással egyidőben beszél, a játékot az egész csoportnak előlről kell kezdenie. Ha nehéznek találják (az is!), tegyük fel a kérdést: Hogyan lehetnénk eredményesebbek? Milyen megoldást javasolnak anélkül, hogy előre megálapodnának a sorrendben?
Folytassátok mindaddig, amíg mindenki el nem mondja a szavát (vagy amíg el nem veszti a türelmüket). Ha nem sikerül a végére érni, azzal zárjuk le, hogy egyszerre mondatjuk ki velük a szavaikat, mint korábban, kétszer egymás után.
5. Közös beszélgetés: Ismerjük el az összes nehézséget, ami a 4. pont során felmerült. Bízassuk a gyerekeket azzal, hogy holnap újra próbálhatják, ami ma nem sikerült. Ismételjünk meg pár elhangzott szót visszajelzéseképp, hogy fogadtuk azokat. Akár rá is kérdezhetünk néhány szóra. Keressünk közös vonásokat a szavak között, és reflektáljunk rá a tanulókkal.

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

5. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

FŐ TEVÉKENYSÉG: KIK VAGYUNK - TÁNC?

Ennek meg kell történnie: Csoportonként egy táncot létrehozni a bemelegítés mozdulataiból építkezve.

Szükséges: Zenelejátszó

Előkészíteni: Lejátszási lista olyan zenével, amire táncolni lehet.

A tér előkészítése: Ellenőrizni, a technikát, hogy működik-e.

Így néz ki a tér: Nagy tágas tér vagy tornaterem.

ÚTMUTATÓ:

1. Osszuk az osztályt 3-4 fős csoportokba. Például, ha 3 fős csoportokat szeretnénk, a körben állókra sorra ráolvassuk az 1-3-ig számsort („1, 2, 3, 1, 2, 3 ...”), és ezzel kialakul az 1-esek, 2-esek és 3-asok csoportja.
2. Kapcsoljuk be a zenét a háttérben. A csoportokon belül mind megtanulják egymás mozdulatait a bemelegítésből, és azok felhasználásával megterveznek egy táncot, ahol minden mozdulatot legalább egyszer felhasználnak.
3. Engedjük a csoportokat önállóan dolgozni, közben pedig figyeljük meg a munkamódszerüket. A kész táncot mutassák meg egy felnőttnek, aki további megoldásokra bátoríthatja őket: „Milyen mozdulatot adnátok hozzá még a táncotokhoz, hogy ki tudjátok fejezni, mi a közös bennetek? El tudjátok táncolni visszafelé? Szét tud válni a csoport úgy, hogy ki-ki más mozdulatokkal folytassa? Tudtok máshonnan is indítani?” Azt is hagyhatjuk, hogy két csoport bemutassa egymásnak a táncát, hogy még több ihletet merítsenek.
4. A csoportok táncának bemutatása. Vegyetek fel gyorsan banán alakzatot (mint a bemelegítésben), és üljenek le.
5. Beszéljünk egymás táncbemutatóiról: Milyenek vagyunk, amikor egymás előadását figyeljük? Hogyan lehetünk kedvesek és hogyan segíthetünk azoknak, akik mutatni szeretnének nekünk valamit? Beszélgessünk k erről a bemutató előtt, hogy tudatosuljon a csoportban, hogy együttesen teremtjük meg a biztonságos környezetet a bemutató és az azt előadó számára. Próbáljuk ki a tapsolást!
6. Minden csoport mutassa meg táncát. Kapjanak nagy tapsot!
7. Befejezésül mindenki egyszerre keljen fel és táncoljon a zenére! Szülessen meg az osztálytánc!

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

6. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

BEMELEGÍTÉS: KÜLÖNFÉLE FORMÁCIÓK ÉS ZOMBI NÉVKÖR

Ennek meg kell történnie:	Különböző formációk gyakorlása, majd zombis névjáték körben.
Szükséges:	
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Tágas tér

ÚTMUTATÓ:

1. Nézzük meg, hány különböző formációt tud létrehozni az osztály, és milyen gyorsan tud a csoport egyik formációból a másikba váltani.
2. Térjünk vissza a szokásos körhöz.
3. Gyors nyújtásos bemelegítés hogy a testek felébredjenek. A csoport és a jelenlévő felnőttek a foglalkozás irányítóját utánozzák.
4. Győződjünk meg arról, hogy a kör megfelelően kerek, és mindenki mindenkit lát. Ez ma különösen fontos.
5. Válasszunk egy diákot, az első zombinak, és kérjük meg, hogy álljon a kör közepére.
6. Kérjük meg a 'zombi' diákot, hogy induljon el az egyik társa felé. A célba vett diák csak úgy tudja rávenni a zombit az irányváltásra, hogy szemkontaktust létesít egy másik tanulóval (mint a „Nézz fel!” bemelegítő gyakorlatban). Ez utóbbi diáknak ki kell mondania az első (eredetileg célba vett) tanulónak a nevét. Ekkor a zombi a másik diákhöz fordul, és így tovább. Ha a kiszemeltnek nem sikerül elérnie, hogy mielőtt a zombi hozzáér, a nevét kimondják, szerepet és helyet kell cserélnie vele.

REFLEXIÓ: Felvethető témák: Hogyan működhetünk együtt, hogy megmeneküljünk a zombitól?

REFLEXIÓ: EGY SZÓ

Ennek meg kell történnie:	A tanulók felidézik az alkalmat és egy szó kimondásával visszacsatolnak.
Szükséges:	Szőnyeg/matracok vagy pléd, amin minden diák elfér egymás mellett.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	Készítsük elő a szőnyeget/matracokat/plédeket
Így néz ki a tér:	Tetszés szerint

ÚTMUTATÓ:

1. Kérjük meg a tanulókat, hogy teljes csendben üljenek a szőnyegre egymás mellé. Adjunk nekik egy kis időt, hogy megnyugodjanak.
 2. A diákok maguk választanak, hogy behunyják, vagy nyitva tartják a szemüket. ahogy nekik a legkényelmesebb. Röviden vázoljuk fel a program első két hetében történeteket. (1. téma), és kérjük meg a tanulókat, hogy gondoljanak ki **egy olyan szót**, amely szerintük jól leírja, mit tapasztaltak a Tanulás művészete foglalkozások e két hete alatt.
 3. Amikor megtalálták a szavukat, a tekintetükkel jelezzék a foglalkozás irányítójára nézve, hogy kész vannak.
 4. Amikor mind készen állnak, mindenki kimondhatja a szavát. Egyszerre azonban csak egy diák beszélhet. Ha többen szólalnak meg egyidőben, az egész társaságnak előlről kell kezdenie a játékot, mintha még senki sem mondta volna ki a szavát). Ki-ki ugyanis csak egyszer mondhatja ki azt. Ha nehezen megy, (márpedig nem könnyű!), kérdezzük meg: Hogyan lehetünk eredményesebbek? Mit csinálunk jól? (nem megengedett megegyezni egy sorrendben). Addig folytassuk, amíg a szavát mindenki ki nem mondja. (vagy amíg végképp elfogy a türelem, de próbáljunk tovább jutni, mint amit elértünk az 5. foglalkozáson). Ha nem értünk a végére: zárjuk le a játékot úgy, hogy hogy mindenki kórusban mondja ki a szavát kétszer, ahogyan korábban.
 5. Közös beszélgetés: Ismerjük el a 4. pont megoldása során felmerült nehézségeket. Tükrözzük vissza a kimondott szavakat, és bátran kérdezzünk rá, ha felmerül valami némelyikkel kapcsolatban!
- Végezetül, köszönjük meg, hogy teljesítették a Tanulás művészete első témáját!

JEGYZETEK

Az éntől a mi-ig

6. nap

IDŐ

90 perc
beleértve
a szünetet

A Tanulás Művészete

T É M A
1

FŐ TEVÉKENYSÉG: PIROS ÉS ZÖLD LÁMPA AZ EGYÜTTMŰKÖDŐKÉPESSÉG FEJLESZTÉSÉRE

Ennek meg kell történnie:	A Piros és zöld lámpa egy olyan haladó verzióját játszunk, ahol a csoport egy probléma megoldásán együtt dolgozik.
Szükséges:	Egy gyufásdoboz/egy kulcscsomó/egy csengettyű. Ha a játékot tovább kívánjuk fejleszteni, nagyobb dolgokat is bevonhatunk, mint például egy zörgős műanyag bevásárlószatyrot, egy labdát, vagy egy nagyobb csengettyűt.
Előkészíteni:	
A tér előkészítése:	
Így néz ki a tér:	Lehetőleg kültéri terület vagy tornaterem/egy nagy, kiürített tanterem (kb. 20 m hosszú fal mellett).

ÚTMUTATÓ:

1. Ismételjük meg a normál Piros-zöld lámpa játékot, hogy mindenki belejöjjön.

2. Mutassuk be a játék új változatát, ahol egy felnőtt fog vezényelni. Sok minden másképp fog működni.

Szabályok: Az egész csoport egy csapatot alkot, akiknek együtt kell a játékvezetőhöz beérkezni. Egy tárgyat (gyufásdobozt/kulcstartót/csengőt) kell majd az irányító lábától a start vonalig magukkal visszafelé hozni. A tárgyat csak kézben vihetik, nem rakhatják zsebre vagy a pulcsiba. Ugyanígy a földre sem vehetik, se nem repíthetik a levegőbe, kizárólag kézzől kézre vándorolhat. Máskülönben az eredeti szabályok érvényesülnek.

Szabályok, ha a tárgy nincs már az játék irányítójának lábánál: a) Akit mozgás közben rajtakapnak, és a tárgy is nála van, a tárgyat, a starthoz történő visszavonulás előtt az irányító lábánál kell hagynia.

b) Az elől álló vezénylő minden körben kiszűrheti, aki bemozdul, és megkísérelheti kitalálni, hogy a tárgy épp kinél van. **Egyszerű változat:** A vezénylő megnevezi azt, akiről úgy gondolja, hogy a tárgy nála van. Ha pl. Jutkára gyanakszik, Jutkának mindkét kezét meg kell mutatnia. **Haladó változat:** Nevezzük meg, akiről úgy sejtjük, hogy a tárgy nála van. Azt is mondjuk, melyik kezében, „Jutka, Jutka jobb kezében” elhangzásakor pl. Jutkának a jobb kezét ekkor meg kell mutatnia. Ha Jutkánál van a tárgy, azt a vezető lábához teszi le, majd fordul és visszaáll a kezdővonalhoz. Ha Jutkánál nem volt semmi, onnan folytathatja a játékot, ahol legutóbb, megtorpant.

3. Hagyjunk időt a csoportnak a játékot próbálgatni.

4. Egy idő után, ha a játék nem működik, a foglalkozás vezetője megkérheti a csoportot, hogy álljon meg elgondolkodni: Mi az, ami működik? Mi nem működik? Hogy tudnánk együtt elérni, hogy még jobban menjen? Kinek van ötlete arra, hogyan rejtjük el együtt a tárgyat észrevétlen? Kérjük meg őket, hogy próbálják újra a megbeszéltek fényében.

5. Amikor sikerül, Hurrá! Ünnepeljük meg a közös győzelmet!

6. Próbáljuk újra! Jobb, ha az irányítás még mindig a felnőttnél marad lévén, hogy ebben a változatban ő inkább csak eszköz a közösség problémamegoldáson alapuló fejlődésének. (Próbálkozzunk nagyobb tárggyal, de csak ha már jól megy a csoportnak, és a kisebb tárgy kezelése nem jelent már nehézséget.)

REFLEXIÓ: Beszélgessünk arról, hogy a Tanulás művészetének egyik lényege önmagunk és egymás jobb megismerése. Néha hibázunk, máskor olyan dolgokra is képesek leszünk, amikről nem hittük, és egy nagy csapatként keményen fogunk együtt dolgozni.

Kérdés reflektálásra: Milyen volt Piros és zöld lámpát így játszani? Miben volt más? Jussatok el arra a felismerésre, hogy sok mindent el tudunk érni önmagunkban, de az igazán nagy dolgok eléréséhez együtt kell működünk.

Továbblépve (átvezetés a reflexióra): Mi mindent csináltunk ebben a két hétben? Mit tanultunk? Mit gyakoroltunk? Beszéljünk a diákoknak arról, hogy hogyan kapcsolódnak a foglalkozások a tanuláshoz, és hogyan javítják képességünket a tanulásra.

JEGYZETEK